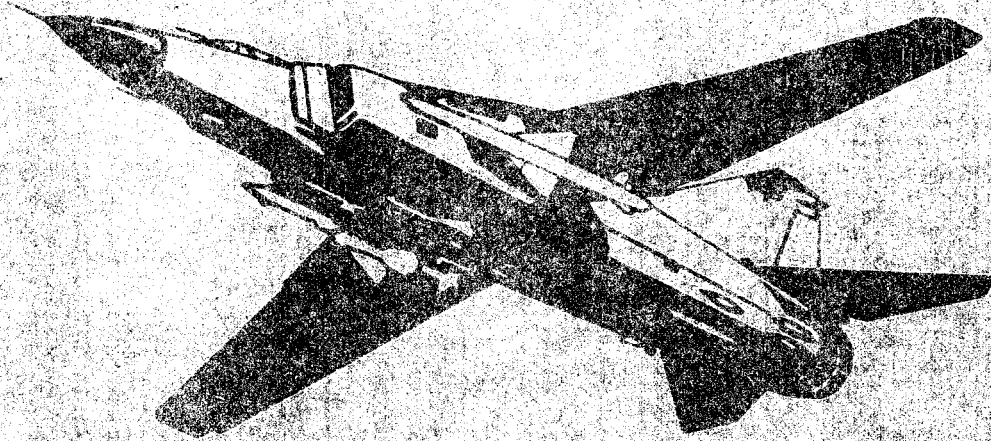

EXNR: 67

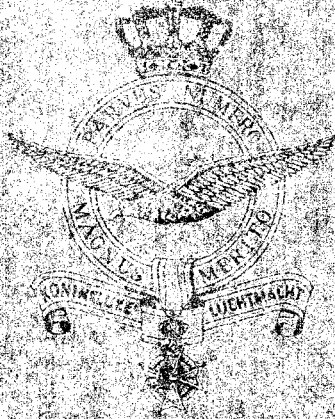
BIBEX.

KONINKLIJKE LUCHTMACHT

INLICHTINGEN

SAMENVATTING

(ISAM)

9 / '80

Uitgegeven door de Luchtmachistaf - Afd. Inlichtingen en Veiligheid

MINISTERIE VAN DEFENSIE
LUCHTMACHTSTAF

Afd.: Inlichtingen en
Veiligheid.

Nr. : AIV/0964/ K -80

EX.NR.: 69

2509 LM 's-Gravenhage, 27 okt. 1980
Prins Clauslaan 8
Tel. 81 43 21

Aan:
Zie verzendlijst.

INLICHTINGENSAMENVATTING

(ISAM 9/80)

Deze ISAM is een nationaal inlichtingendokument.
Behoudens voorafgaande toestemming van het Hoofd
van de Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van
de Luchtmachtstaf mag de inhoud niet

- a. ter inzage worden gegeven aan buitenlanders;
- b. ten overstaan van buitenlanders in discussie
worden gebracht;
- c. worden gekopieerd.

VERZENDLIJST, behorende bij Inlichtingensamenvatting nr. AIV/0964/K-80
d.d. 27 oktober 1980.

<u>Aan:</u>	<u>Ex.nr.:</u>	
Chef Staf (Luchtmacht) van de Inspecteur Generaal der Krijgsmacht	1	*)
Chef Defensiestaf t.a.v. Hoofd SIDS	2	
C- CTL	3	
C- Vlb Soesterberg	4	
C- Vlb Leeuwarden	5	
C- 322 Squadron)	6	
C- 323 Squadron) d.t.v. C- Vlb Leeuwarden	7	
C- GPLV/Vlb Deelen	8	
C- 298 Squadron)	9	
C- 299 Squadron) d.t.v. C- GPLV/Vlb Deelen	10	
C- 300 Squadron)	11	
C- Vlb Volkel	12	
C- 311 Squadron)	13	
C- 312 Squadron) d.t.v. C- Vlb Volkel	14	
C- 306 Squadron)	15	
C- Vlb Eindhoven	16	
C- 314 Squadron d.t.v. C- Vlb Eindhoven	17	
C- Vlb Twenthe	18	
C- 313 Squadron)	19	
C- 315 Squadron) d.t.v. C- Vlb Twenthe	20	
C- Vlb Gilze-Rijen	21	
C- 316 Squadron d.t.v. C- Vlb Gilze-Rijen	22	
C- 12GGW	23+68+69	
C- 3GGW	24 + 70	
C- 5GGW	25 + 71	
C- CRC/MiIATCC	26	
C- LVM Groep	27	
C- ILK t.a.v. C- ASOC	28 + 29	
C- CLO	30 t.e.m. 32	
C- LIMOS	33	
C- LETS)	34	
C- KKLS)	34	
C- KLS tevens Vlb Ypenburg	35	
Directeur Luchtmacht Stafschool	36	
Lumat [redacted]	37	*)
Defat [redacted]	38	*)
Defat [redacted]	39	*)
Defat [redacted]	40	*)
Lumat [redacted]	41	*)
Defat [redacted]	42	*)
LaLumat [redacted]	43	*)
Defat [redacted]	44	*)
Defat [redacted]	45	*)
Defat [redacted]	46	*)

<u>I.a.a.:</u>	<u>Ex.nr.:</u>
Voorzitter van het Comité Verenigde Inlichtingen- diensten Nederland	48
Hoofd MARID	49
Hoofd LAMID	50 + 51
Hoofd IDB d.t.v.Lu-Liaison Officier	52
DPKLu	53
DMKLu	54
DEBKLu - SCFin/PSCFin - SCAut - SCOrg	55
HPMV Brussel	56
NMR Neth. SHAPE t.a.v. Maj [redacted]	57
NMR Neth. AFCENT t.a.v. Maj [redacted]	58
NAK ZATAF t.a.v. Lt-Kol [redacted]	59
Neth. Support Unit AAFCE t.a.v. Lt-Kol [redacted]	60
C- 1LVG	61
<u>Intern aan:</u>	
BDL - PCLS - SCO - SCPL	62
H- AOD)	
H- ALBV) ter circulatie	63 *)
H- AV)	
H- AOB	64
H- APL	65
H- Sectie Contra-Inlichtingen	66
AIV/Inl Bibliotheek	67
Reserve exemplaren	47 + 72

*) ter info, daarna retour aan het Hoofd van de
Afdeling Inlichtingen en Veiligheid van de
Luchtmachtstaf.

INHOUDSOPGAVE

	<u>Blz.:</u>
<u>HOOFDSTUK I - CURRENT INTELLIGENCE</u>	I.1
<u>Vlieg- en oefenactiviteiten in de "forward area"</u>	I.1
Algemeen	I.1
Oefeningen in de periode 1 t.e.m. 30 september	I.1
Oefening "Waffenbruderschaft 80"	I.2
Belangrijke meerdaagse verplaatsingen van lsk eenheden in de "forward area"	I.7
<u>SLAGORDE MUTATIES / VliegTUIGEN</u>	I.7
Modernisering vliegtuigbestand bij 16e TLL regimenten	I.7
<u>INFRASTRUCTUUR</u>	I.8
Ingebruikname "AUTOBAHNSTRIP" in Tsjechoslowakije	I.8
<u>OFFENSIEVE LSK/TRAINING/TAKTIEK/TOEPASSING</u>	I.8
Inzet van lucht/grond Gws door FLOGGERS-D van jabowrgt FINSTERWALDE (16e TLL)	I.8
Vlieg- en oefenprogramma van een FENCER jabowrgt.	I.9+bijl. A
<u>LUCHTVERDEDIGING/OEFENING EN TAKTIEK</u>	I.11
De amphibische capaciteit van het SA-8 GECKO systeem.	I.11
<u>LSK/ALGEMEEN</u>	I.11
BEAR-D deployments	I.11
WP-surveillance tijdens recente NAVO oefeningen	I.12
Recente vliegtuigongelukken in de "forward area"	I.13
FLOGGER versies	I.13
BREWERS-D van BRZEG (4e TLL) uitgerust met SLAR	I.16
Afghanistan	I.16
Nieuwe typeaanduiding voor de FORGER	I.17
Slagorde wijzingen "Countries Bordering ACE"	I.17+bijl. B

<u>MILITAIR/ALGEMEEN</u>	I.17
Nieuwe lokaties van Sowjet grondstrijdkrachten	I.17
MR/IRBM proeflanceringen	1.19
<u>ECONOMIE/POLITIEK</u>	I.19
Afghanistan	I.19
<u>LUCHTVERDEDIGING/NIEUWE WAPENSYSTEMEN</u>	I.21
Introductie van de SA-X-10 (PVO, SAM) in de USSR	I.21
<u>HOOFDSTUK II - POLEN/INTERNE EN EXTERNE DRUK OP DE PVAP</u>	II.1/II.5
<u>HOOFDSTUK III - THE COUNTER INTELLIGENCE SITUATION IN <u>THE NETHERLANDS</u></u>	III.1/III.11

HOOFDSTUK I - CURRENT INTELLIGENCE

VLIEG- EN OEFENAKTIVITEITEN IN DE "FORWARD AREA"

1. Algemeen. Na de beëindiging van de WP-oefening "Waffenbrüderschaft '80" op 12 september zijn de vlieg- en oefenactiviteiten bij de WP lsk in de "forward area" enigszins teruggevallen. In de week volgend op genoemde oefening, werd relatief gezien het meest intensief gevlogen door eenheden van het 4e TLL in Polen. Enkele vnl. luchtverdedigingsoefeningen, zijn in de diverse WP landen gehouden gedurende de 2e helft van de maand september. Hiertoe behoorde o.a een multinationale luchtverdedigingsoefening op 18 september. Over het algemeen genomen, zijn de specifieke oefen- en opleidingsactiviteiten in het kader van het Jaarlijks Oefen Programma beperkt geweest. Mogelijk zijn de mindere weersomstandigheden gedurende het einde van de maand hierbij nog van invloed geweest, doch het einde van de halfjaarlijkse oefen- en opleidingscyclus vormt waarschijnlijk een relevanter aspect. Het aantal ICFs was duidelijk gerelateerd aan aan NAVO oefeningen. De vluchten werden uitgevoerd boven het grondgebied van de diverse WP lidstaten en enkele zeegebieden. Alle typen vliegtuigen die daartoe kunnen worden ingezet werden waargenomen. Eind van deze maand verminderde het aantal ICFs.

2. Oefeningen in de periode 1 t.e.m. 30 september. Naast de grote WP oefening "Waffenbrüderschaft '80" zijn nog noemenswaard, de multinationale luchtverdedigingsoefening alsmede twee kleine oefeningen waarbij luchtlandingseenheden werden afgeworpen.

- a. Een omvangrijke multinationale luchtverdedigingsoefening werd op 18 september gehouden in een gebied, dat ruwweg het Zuid-Westen van Polen, het Zuid-Oosten van de DDR en het Noorden van Tsjechoslowakije omvatte. De oefening was opgesplitst in 4 fasen en gaf een deelname te zien van Sowjet lsk, de NVA lsk, alsmede de Tsjechische- en Poolse lsk. Uiteraard waren bij deze specifieke oefening ook veel g/1 Geleide Wapen systemen in diverse landen ingeschakeld. Opvallend mag worden genoemd dat van het 4e TLL in Polen

slechts het

slechts het jabowrgt ZAGAN aan de oefenvluchten deelnam, nl. in de rol van aanvaller. De uiteenlopende typen vliegtuigen die werden ingezet in de rol van aanvaller c.q. onderschepper, waren afkomstig van een vijftiental verschillende regimenten. Alle dzz bekende onderscheppingstechnieken werden beoefend, d.m.v. GCI, deels in de vorm van autonome missies vanuit een soort "holding pattern" (CAP).

- b. Boven de oefengebieden LIEBEROSE en JUETERBOG werden respectievelijk op 17 en 19 september luchtlandingseenheden afgeworpen door 2 CURL transportvliegtuigen. Gedurende beide gelegenheden hebben de toestellen meerdere vluchten naar de twee oefengebieden uitgevoerd. De militairen die werden afgeworpen, behoorden tot de zgn. (Sowjet) "Air Mobile Units" die voor het eerst in de afgelopen maand juli nabij COTTBUS in de DDR werden waargenomen. (zie ISAM 7/80 hfdst I.13 pt 28)

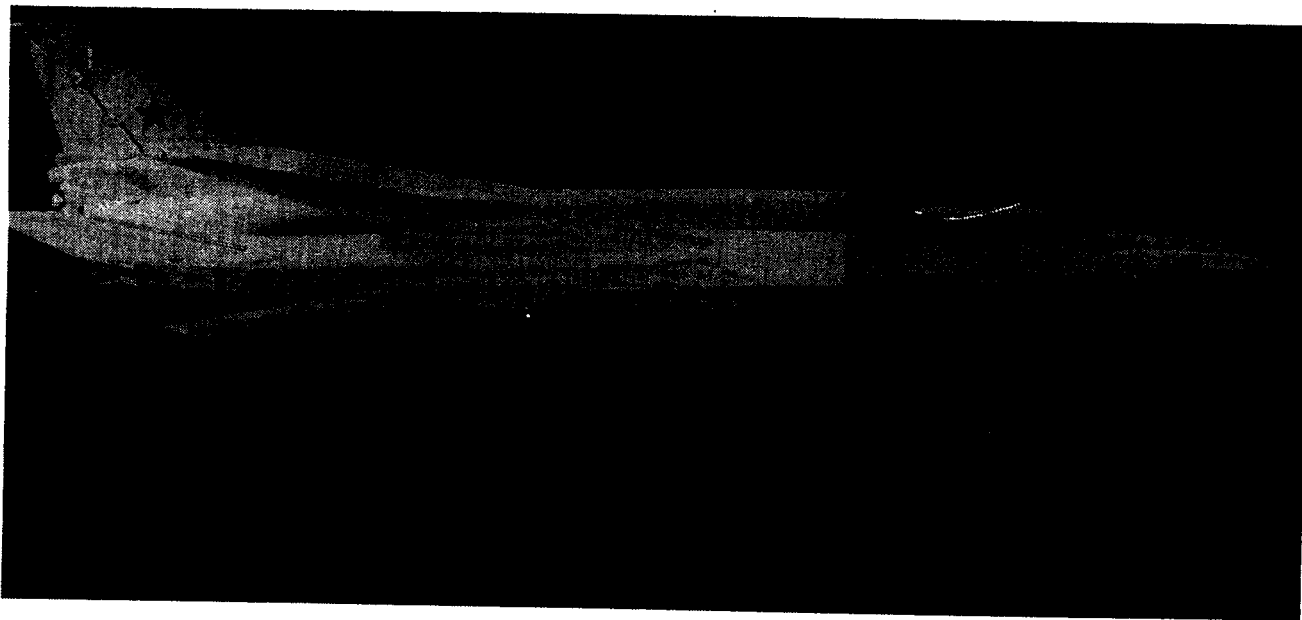
3. Oefening "Waffenbrüderschaft '80" Alhoewel met een voorbereidende oefenfase, waarin intensief werd gevlogen en ook zeer veel verplaatsingen in de DDR plaatsvonden, reeds eind augustus een begin was gemaakt, vond de officiële opening van deze WP oefening pas 8 september plaats. De daadwerkelijke inzet van WP lsk/lvd eenheden volgde de dag daarop. Bij de luchtmachtstroepen behoorden Sowjet-, NVA, Poolse en Tsjechische eenheden tot de deelnemers.

4. De meeste vluchten die gedurende de periode 9 t.e.m. 11 september werden uitgevoerd, kwamen voor rekening van Sowjet (incl. Marine-) lsk- en NVA lsk eenheden. Ze hielden echter steeds vnl. verband met een klein aspect van de oefening, dat zich in het betrokken oefen (doel-) gebied afspeelde. De vliegoperatiën werden uitgevoerd naar de diverse afzonderlijke oefengebieden en ranges. Zo voerden op 9 september NVA- en Tsjechische eenheden vluchten uit naar een oefengebied ten zuiden van COTTBUS, terwijl 16e TLL eenheden werden ingezet boven een oefengebied nabij JUETERBOG. Poolse lsk en 16e TLL eenheden gaven op 10 september een zgn. "fire power demonstration"

boven de GADOW

boven de GADOW ROSSOW range, terwijl te zelfder tijd Sowjet-, NVA- en Poolse Marine lsk eenheden samen met de NVA lsk een amphibische operatie ondersteunden, die aan de Oostzeekust nabij PEENEMUENDE/ZINNOWITZ plaatsvond.

De Sowjet toestellen, die bij deze amphibische landing ter ondersteuning werden ingezet, waren o.a. afkomstig van BYKHOV/ (BACKFIRES); OSTROV - GOROKHOVKA (BADGERS en FITTERS-C).

"BACKFIRE" gefotografeerd boven de Oostzee.

Laatsgenoemde toestellen waren voor de duur van voorbereidingsfase en oefening op de 16e TLL basis TEMPLIN gestationeerd. Aan de luchtoperatiën namen ook NVA- en Poolse Marine lsk eenheden, alsmede NVA-lsk eenheden deel. Eerstgenoemden waren afkomstig van PAROW en SNIATOWO (jr CEWICE) terwijl NVA lsk eenheden de vluchten uitvoerden

van PEENEMUENDE,

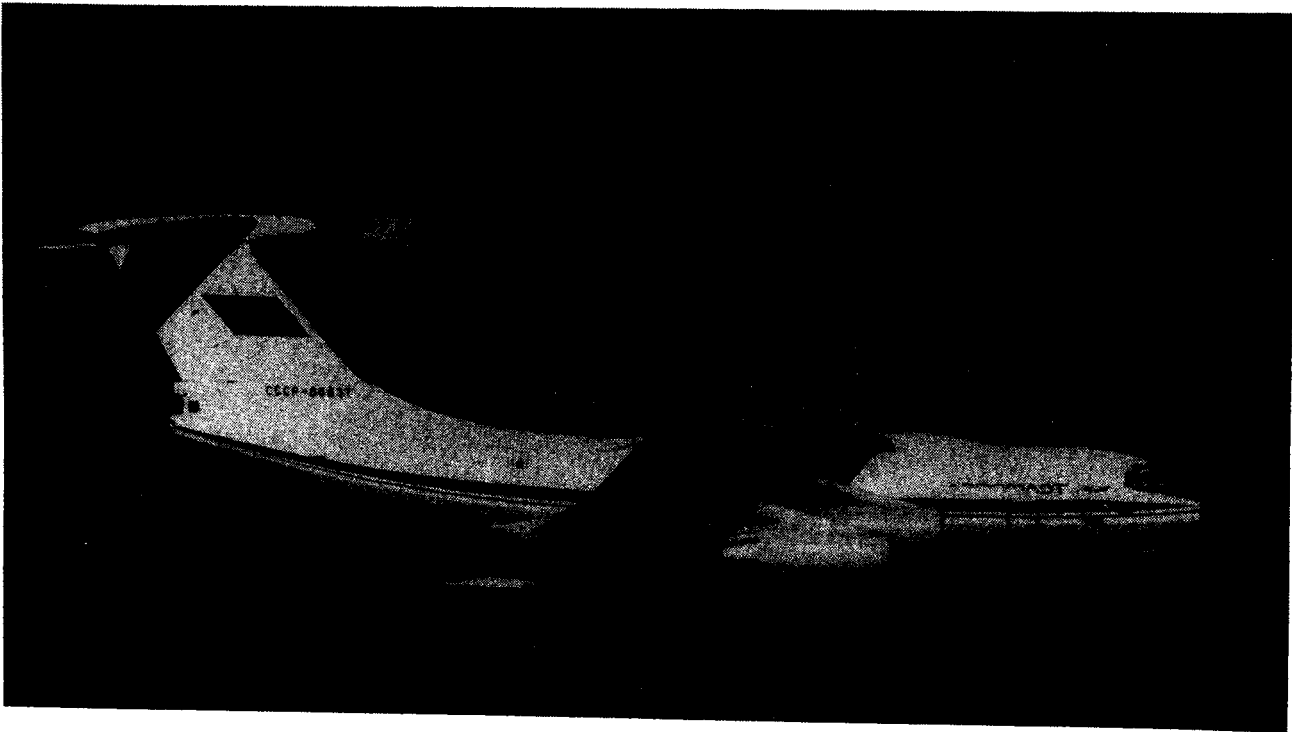
van PEENEMUENDE, TROLLENHAGEN (waar vanaf ook eenheden van PRESCHEN), MARXWALDE en GARZ. Op beide laatste velden waren resp. FLOGGERS-F en FRESCOs van DREWITZ gestationeerd. Tegelijk met de gesimuleerde ondersteuningsaanvallen op doelen in de POMMERSE BOCHT, voerde een aantal van de bovengenoemde eenheden aanvallen met scherpe bewapening uit op doelen op de PEENEMUENDE range. Bij deze amphibische operatie werd o.a. voor het eerst de begeleiding van Sowjet Marine lsk bommenwerpers door NVA lsk luchtverdedigingsjagers waargenomen.

6. De amphibische oefening, waaraan \pm 130 varende eenheden, alsmede eenheden van de 7e Poolse Zeelandingsdivisie en Sowjet Marine infanterie deelnamen gaf enkele aspecten te zien, die afweken van de bij voorgaande gelegenheden gebezigde opzet. Vermeldenswaard zijn in dit verband:

- a. De tijdsduur waarmede de eigenlijke aanval op landingsplaatsen werd uitgevoerd is in vergelijking met het begin der zeventiger jaren met de helft teruggebracht. Het tijdsverschil tussen de drie aanvalsgolven bedroeg ongeveer 8 minuten. (voorheen 15 minuten).
- b. De verschijning van het luchtkussenvaarttuig bij de amphibische aanval geeft hieraan een grote flexibiliteit en snelheid, waardoor aan tactische verrassingsmogelijkheid wordt gewonnen.
- c. Geheel nieuw in het concept van de Sowjet amphibische oorlogsvoering is de inzet van helicopters voor het vegen van mijnen. Twee HIP en HAZE helicopters zijn hiervoor ingezet in combinatie met- en voorafgaand aan het verband mijnenvegers. De juiste gegevens over de toegepaste apparatuur, zomede over de gevoerde tactieken ontbreken nog.
- d. Bij de vliegtuigen, gebruikt voor de aanval op de landingsplaatsen en het achterland, werden voor het eerst de inzet van BACKFIRE en FLOGGER opgemerkt; BACKFIRE waarschijnlijk in de "free fall bombing roll".
- e. bij de ondersteunings-

e. Bij de ondersteuningseenheden door de Sowjet luchtmacht geleverd t.b.v. de amphibische aanval werd nu - voor de eerste maal - de "HIND", aanvalshelicopter, waargenomen. Dit "gunship" wordt op grote schaal gebruikt bij de tactische manoeuvres van het Sowjet leger. Dit betekent een aanzienlijke vergroting van de vuurkracht tijdens de amphibische aanval.

7. Op 11 september waren vervolgens NVA- en 16e TLL eenheden betrokken bij de deeloefeningen die zich afspeelden op de oefengebieden LETZLINGERHEIDE en ELBE-Noord. Het hoogtepunt van deze dag en eigenlijk van de gehele oefening was een grote luchtlandingsoperatie die werd gevolgd door een geforceerde doorbraak over de rivier de Elbe. Hiertoe was op eerstgenoemd oefenterrein o.a. een uitgebreide luchtsteunorganisatie (o.m. ook toegerust met navigatie hulpmiddelen) opgebouwd. Door ongeveer 40 CANDID transportvliegtuigen, behorende tot de VTA transportdivisie VITEBSK, materieel boven de LETZLINGERHEIDE afgeworpen.

de CANDID

De toestellen

De toestellen zijn nadien op STENDAL en TEMPLIN geland, waarna op 12 september naar de USSR werd teruggevlogen. De aanvliegroute voor de luchtlanding liep vanuit de USSR over BRNO (Tsjechoslowakije) en MILOVICE (Tsjechoslowakije), vervolgens via FINSTERWALDE (DDR) en JUETERBOG (DDR) naar het oefengebied. Tijdens de droppingsfase vlogen de CANDIDS op een hoogte van 600 mtr. en met een snelheid van 300-350 km/uur. Het geheel werd nauwgezet begeleid vanaf de grond en vanuit een CUB, die een soort "relaisfunctie" (o.a. met de Generale staf in Moskou en het hoofdkwartier van de luchtlandingsdivisie) uitvoerde. Per formatie van 4 CANDIDS werd steeds afzonderlijke toestemming gegeven om LL troepen af te werpen, aangezien de heersende windsnelheden dichtbij de limieten lagen. (windsnelheden van 40-45 km/uur).

8. Tijdens de gehele luchtlandingsoperatie verzorgden FLOGGERS-G van het jagerrgt KOETHEN de luchtdekking boven het gebied, op een hoogte van 1200-1900 meter, terwijl FLOGGERS-D van FINSTERWALDE gesimuleerde luchtaanvallen uitvoerden tegen de inzet van luchtafweer. Na de luchtlanding volgde de geforceerde rivierovergang waarna het geheel werd beëindigd met een zgn. "firepower demonstration" olv. een grondsteunorganisatie. Dit laatste geschiedde eveneens boven de LETZLINGERHEIDE waarbij scherpe bewapening werden gebruikt. De JABOWs en gevechtshelicopters werden tijdens deze aanvallen begeleid door FLOGGERS-B die op een hoogte van ± 6000 mtr luchtdekking gaven.

9. De oefening "Waffenbrüderschaft '80" werd op 12 september officieel beëindigd met een parade in een gebied zuidelijk van MAGDEBURG. Naast deelname door eenheden van de diverse landstrijdkrachten deden hier o.a. helicopters van NVA lsk (BASEPOHL en BRANDENBURG-BRIEST) aan mee.

Commentaar: Gezien het feit dat bij deze groots opgezette oefening slechts incidenteel sprake was van een gecombineerd optreden van de

WP lsk, is de indruk gewekt dat een daadwerkelijk geïntegreerd optreden van WP lsk nog de nodige problemen oproept. Daarnaast dient tevens in beschouwing te worden genomen, dat nagenoeg alle facetten van de oefening vele malen zijn voorgeoefend (luchtlandingsoperatie twee maal en amphibische operatie tenminste 3 à 4 keer), zodat het wel moest resulteren in een perfecte demonstratie voor de vele militaire- en burgerautoriteiten uit de diverse WP lidstaten alsmede afgevaardigden uit bevriende naties. "Waffenbrüderschaft '80" gaf geen echte bijzonderheden te zien en was qua opzet in grote lijnen overeenkomstig de gelijknamige oefening in 1970.

10. Belangrijke meerdaagse verplaatsingen van lsk eenheden in de "forward area". Zoals reeds aangegeven, hebben zich zeer veel verplaatsingen van lange- en korte duur voorgedaan i.v.m. de oefening "Waffenbrüderschaft '80". Daarnaast waren en zijn nog relevant de stationeringen van 16e TLL eenheden op 4e TLL vliegvelden. Buiten al deze verplaatsingen is nog vermeldenswaard, een onderlinge uitwisseling (sqn-rotatie) tussen Poolse- en NVA lsk eenheden. De jagerwings van TROLLENHAGEN en MARXWALDE enerzijds en de jagerrgtn ZEGRZE POMORSKIE en POZNAN KRZESINY anderzijds waren hierbij betrokken

SLAGORDE MUTATIES / VLIEGTUIGEN

11. Modernisering vliegtuigbestand bij 16e TLL regimenten.

- a. Op 20 september werden vanuit de USSR 16 FLOGGERS-D modified (FLOGGER-J) naar MIROW overgevlogen. Uit deze en eerdere waarnemingen kan worden geconcludeerd dat dit jabowregiment evenals FINSTERWALDE momenteel over één operationeel inzetbaar squadron beschikt, dat is uitgerust met de FLOGGER-D' modified (Flo-J)
- b. Het jabowrgt. TEMPLIN ontving op 30 september ongeveer 10 FITTERS van de 3e generatie. Een dag later is een aantal van

deze toestellen

deze toestellen verder gevlogen naar NEURUPPIN. Dit regiment is nu volledig gemoderniseerd, terwijl TEMPLIN ook reeds voor een groot gedeelte is uitgerust met een modernere FITTER-variant (± 45)

Commentaar: Na de recente conversie bij het jabowrgt NEURUPPIN betekenden bovengenoemde leveranties een duidelijke modernisering van het offensieve element binnen het 16e TLL in de DDR. Van de 6 Sowjet jabowrgtn in de DDR is alleen BRAND nog uitgerust met een verouderde FITTER versie. (FITTER-A)

INFRASTRUCTUUR

12. Ingebruikname "AUTOBAHNSTRIP" in TSJECHOSLOWAKIJE. Op 22 september werd de "AUTOBAHNSTRIP" MERIN door de Tsjechische luchtmacht in gebruik genomen. Deze strip vormt een onderdeel van de autobahn (E-15) PRAAG - BRNO en heeft een lengte van ± 2.5 km. Door uiteenlopende typen vliegtuigen, w.o. FLOGGER-F, behorende tot diverse eenheden van de Tsjechische lsk werden starts en landingen op de nieuwe baan in de periode 22 t.e.m. 27 september uitgevoerd. Ontruiming (mobiele toren, GCA radar etc.) van de strip geschiedde op 29 september, waarna de autobahn weer voor het verkeer werd vrijgegeven.

Commentaar: Dit is de eerste "AUTOBAHNSTRIP" in Tsjechoslowakije. Tot op heden werd dit soort strips, vwb. de NSWP landen alleen aangelegd en gebruikt in de DDR en Polen.

OFFENSIEVE LSK / TRAINING / TAKTIEK / TOEPASSING

13. Inzet van lucht-grond G.Ws door FLOGGERS-D van jabowrgt FINSTERWALDE (16e TLL). Zeer recent vonden op de GADOW-ROSSOW schietrange in de DDR (proef-) lanceringen plaats van lucht-grond G.Ws. FLOGGERS-D van het jabowrgt. FINSTERWALDE voerden gedurende ± 4 uur in totaal 21 missies uit, waarvan er 8 de inzet van zeer waarschijnlijk "laser"-G.Ws

en ARMs betroffen,

en ARMs betroffen. De wapens werden afgevuurd op speciaal opgestelde en gewaarmerkte doelen.

14. Het aanvliegen van het doel geschiedde op een hoogte van 2000 m (één maal van 1000 m) na een volledige "orbit", waarvoor een tijd van 2 min. 25 sec. - 2 min. 40 sec. benodigd was. Op een afstand van 11-7 km van het doel werd de aanvalskoers ingenomen. Tussen de 5½ - 5 km afstand van het doel werd "lock-on" bewerkstelligd, terwijl het afvuren van de wapens geschiedde bij een afstand van 5½ en 3½ km. Bij dit laatste werd een flauwe duikhoek aangehouden bij een hoogte van 2000 c.q. 1000 m met een "level-off" op 600 m. Tussen het begin van de aanvalskoers en het afvuren verliep 18-20 sec., en na het afvuren en "level-off" 10-12 sec.

Commentaar: Reeds eerder werd in de ISAM melding gemaakt van de inzet van tactische lucht-grond GWs door jabow's van het Sowjet 16e TLL. Zie hiervoor o.m. ISAM 6/78 pt 10 blz. I.5 en ISAM 12/79 pt 13 blz. I.9. Gezien de ook nu weer toegepaste tactieken/technieken bestaat de indruk dat bij het afvuren van zowel de ARMs als de "laser" G.Ws nog sprake is van het uitvoeren van zgn operationele beproevingen. De weersomstandigheden waren zeer redelijk met goed grondzicht.

15. Vlieg- en oefenprogramma van een FENCER jabowrgt. Recent zijn gedurende een wat langere periode waarnemingen gedaan t.a.v. het vlieg- en oefenprogramma van een FENCER jabowrgt in de USSR. Voor de algemene vliegtraining werd door het rgt. gebruik gemaakt van twee zgn vliegzones A en B (zie bijlage A). In deze gebieden werd over het algemeen gedurende 5-20 min. gevlogen op hoogte van 900-1500 m. Voor de gevechtstraining (aanvallen gronddoelen) werd gebruik gemaakt van een schieten bombardeer range (zie bijlage A). Merendeels werd in twee "ploegen" gevlogen - van zonsopgang tot het middaguur en van het middaguur tot middernacht - en vrijwel uitsluitend onder goede zichtcondities.

foto FENCER

de FENCER

16. Het aanvallen van gronddoelen geschiedde met boordwapens, bommen, ongeleide- en geleide raketten (AS-9). Met conventionele bommen werd geopereerd met horizontale doelvlucht (hoogte 200-1200 m), waarbij op 30 km afstand de doelkoers werd ingenomen, terwijl veelal "zig-zag" werd gevlogen tot op 10 km afstand van het doel (zie bijlage A). De FENCERs vlogen hierbij "single", in "pairs", maar ook in gesloten grotere formaties van een u/i aantal, bij snelheden van 750 tot 900 km/uur. "Single" FENCERs voerden soortgelijke aanvallen zowel overdag als 's nachts uit m.b.v. automatische bombardeer - navigatieapparatuur (SAU). Ook werden horizontale aanvallen waargenomen waarbij echter op 10 km afstand van het doel werd geklommen naar een aanvalshoogte van \pm 1200m.

17. Aanvallen met "pop-up", waarbij bommen werden afge- worpen, boordwapens en ongeleide raketten werden afgevuurd, werden uitsluitend "single" uitgevoerd en wel overdag. Tot op 10 km van het doel voltrekt zich dit type aanval op de zelfde wijze (incl.

het "zig-zag"

het "zig-zag" vliegen) als bij de hierboven beschreven horizontale aanval.

18. Het afvuren van AS-9 (ARM) geleide raketten geschiedde steeds door "single" FENCERS, die één AS-9 afvuurden. Op 30 km van het doel werd de aanvalskoers ingenomen op een hoogte van 600-1200 m, terwijl de wapens werden afgevuurd op afstanden van 10 en 6 km (het overgrote deel op 10 km afstand). Het afvuren geschiedde of wel direkt bij de eerste aanval, of tussen twee aanvallen met conventionele bommen in.

LUCHTVERDEDIGING / OEFENING EN TAKTIEK

19. De amphibische capaciteit van het SA-8 GECKO systeem. Tot op heden werd nogal getwijfeld aan de - toegekende - amphibische mogelijkheden van het SA-8 g/l Geleide Wapen systeem. De grootte van het lanceer voertuig, de algehele opbouw (mogelijk topzwaar) alsmede nog enkele andere aspecten deden vermoeden dat de amphibische capaciteiten zeer gering en mogelijk zelfs nihil waren. Begin september werd echter voor het eerst een SA-8 (GECKO) Transporter Erector Launcher (TEL) in het water waargenomen. Deze waarneming werd gedaan bij de "Groebener See" (UT 79) alwaar een speciale (Sowjet) oefenplaats is ingericht voor het beproeven van en oefenen met amphibische materieel. Alhoewel er overigens weinig concrete gegevens m.b.t. deze activiteiten voorhanden zijn, kon worden vastgesteld dat de SA-8/TEL op een alleszins acceptabele manier in het water kan manoevreren. Eerder dit jaar was reeds een SA "transloader" in het water waargenomen.

LSK / ALGEMEEN

20. BEAR-D deployments. BEARs-D lange afstandsverkenningsvliegtuigen van de Sowjet marine lsk vlogen in de maand september vanaf de thuisbasis op het Kola schiereiland naar Cuba. Van daaruit werd ook Luanda (Angola) aangedaan.

Commentaar:

Commentaar: Vluchten naar Cuba en Angola werden sinds resp. juni '79 en april '79 niet meer waargenomen. (ISAM ISAM 1/80). De reden voor deze onderbreking van de min of meer routinematig deployments van BEARs-D is niet bekend.

21. WP-surveillance tijdens recente NAVO oefeningen. Het is er het Warschau Pact steeds meer aangelegen om NAVO-oefeningen alsmede andere westerse activiteiten (al of niet in geallieerd verband) nauwlettend te volgen. Tijdens de recente NAVO oefeningen, onder de verzamelnaam AUTUMN FORGE (w.o. Teamwork '80) zijn veel surveillance activiteiten uitgevoerd door daartoe speciaal uitgeruste vliegtuigen en schepen. Tot de waargenomen vliegtuigen die vluchten uitvoerden boven de DDR, Polen, Tsjechoslowakije, de USSR en een groot aantal zeegebieden (w.o. de Noorse Zee) behoorden o.a. BLINDERS-G, BREWERS-D, FISHBEDS-H, FOXBAT-B/D, BEARS-D/F, CUBS-B, BADGERS-D/K en COOTs. Opvallend was het verhoogde aantal IL-20 COOT intelligence vluchten. Tot de waargenomen schepen die -mogelijk in samenwerking met vliegtuigen- een surveillance uitvoerden, behoorde ditmaal voor het eerst een geheel nieuw type schip. De klasse aanduiding is BALZAM-I

BALZAM-I

voor surveillance

Voor surveillance van vnl. US eenheden in het gebied van de Indische Oceaan, de Perzische Golf en de Arabische Zee werd de afgelopen maanden door de Sowjets o.a. gebruik gemaakt van de IL-38 MAY. Daartoe zijn er afwisselend 2-4 in dat gebied (Aden en Asmana) gestationeerd. Dit toestel, dat qua taak vergelijkbaar is met de ORION, heeft echter geen specifieke "AWACs" rol. Hiervoor gebruikten de Sowjets de inmiddels enigszins verouderde TU-126 MOSS. Met betrekking tot dit laatste toestel, kan nog worden vermeld dat de Sowjets dan ook druk doende zijn om deze middelen van de jaren tachtig te vervangen door een "AWACs" versie van de IL-76 CANDID.

22. Recente vliegtuigongelukken in de "forward area". In de maanden juni t.e.m. september van dit jaar zijn in de "forward area" 13 gevechtstoestellen (excl. heli's) verongelukt. Hierbij betrof het tweemaal verliezen als gevolg van een zgn. "MID-AIR COLLISION". Het 16e TLL verloor in deze periode 5 toestellen waartegen de NVA lsk 3. (zie m.b.t. dit onderwerp ook ISAM 6/80 hfdst. I.12 pt. 23)

Commentaar: In 1979 verloor het 16e TLL 7 vliegtuigen, terwijl bij de NVA/lsk slechts 1 toestel verongelukte. Het totaal aantal verliezen in de "forward area" t.e.m. september van dit jaar ligt reeds boven het aantal dat in het gehele jaar 1979 bij de WP lsk verloren ging.

23. FLOGGER-versies. De FLOGGER-F (modified), o.m. in gebruik bij de Tsjechische - en NVA/lsk en mogelijk ook bij de Sowjet lsk in de USSR, heeft thans definitief de benaming FLOGGER-H gekregen. Uiterlijk verschillen t.o.v. de "F" betreffen druppelvormige uitsteeksels aan beide zijden van de romp (vóór de cockpit) en een pod onder de rechter wing "glove".

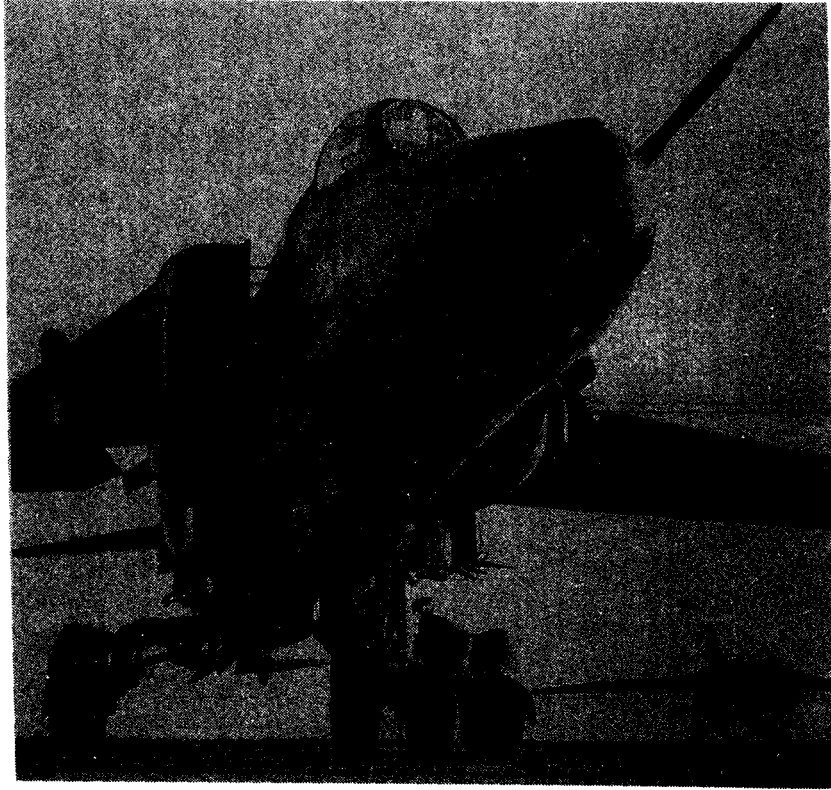
Commentaar: De benaming FLOGGER-H lijkt minder gelukkig gekozen omdat tot nu toe alle "H"-versies van Sowjet vlieg-

tuigen verkennings-

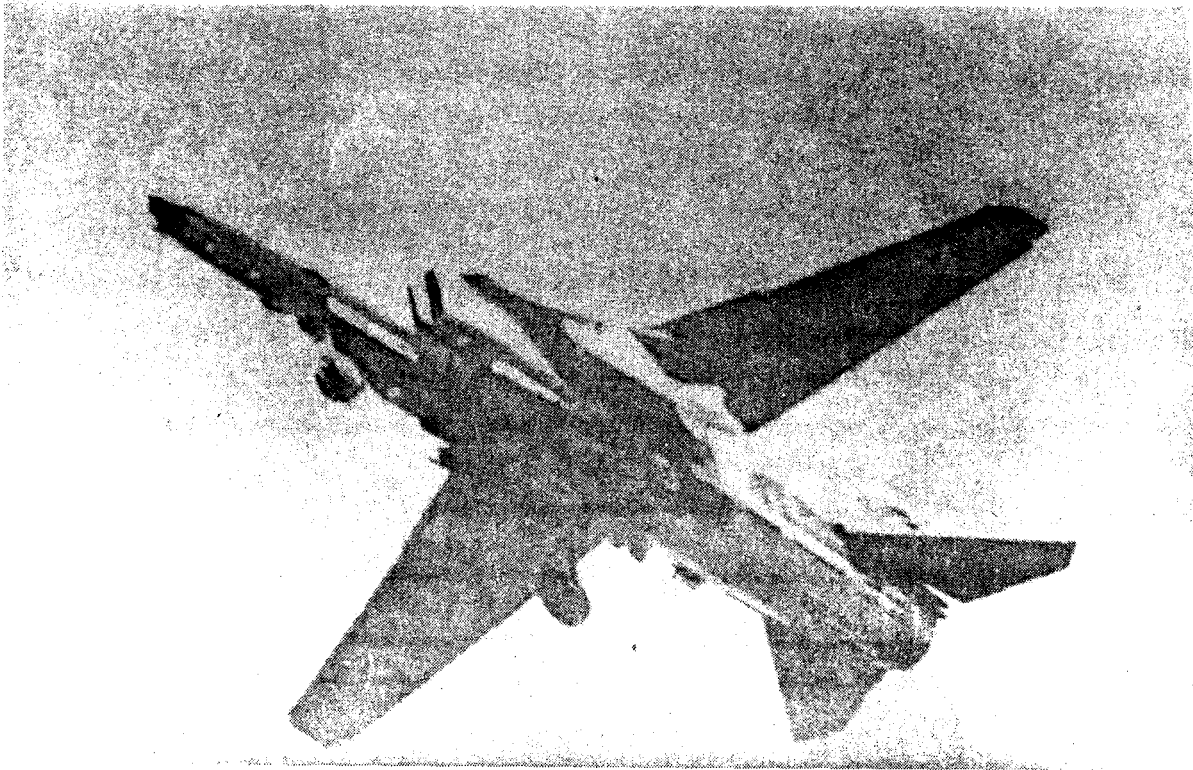
tuigen verkenningsversies waren. De verschillen tussen de "H" en de "F" betreffen zeer waarschijnlijk "internal" ECM uitrusting en apparatuur voor het lanceren van meer geavanceerde bewapening. Zoals reeds uitvoerig bericht in ISAM 5/80 (pt. 23 van hfdst. I) is bij de Sowjet taktische lsk de FLOGGER-J ingebruik genomen (o.a. bij het 16e TLL in de DDR). Deze J-versie is voor het eerst waargenomen met een AS-10 TASM, een wapen dat reeds geassocieerd was met de FLOGGER-D, maar dat bij dit vliegtuig nimmer definitief kon worden vastgesteld. Twee foto's van de FLOGGER-D alsmede van de "J" met AS-10 zijn hieronder afgedrukt. (v.w.b. de "J" versie in afwachting van beter fotomateriaal.)

FLOGGER-D

FLOGGER-D

FLOGGER-J met AS-10

Voor de goede orde worden hieronder de verschillende bekend zijnde FLOGGER-versies nog eens opgesomd:

- a. FLOGGER-A - prototype
- b. FLOGGER-B - lvd-versie, met "multi role"-capaciteit
- c. FLOGGER-C - trainerversie
- d. FLOGGER-D - "ground attack"-variant met GATLING gun
- e. FLOGGER-E - export variant van de "B" } t.b.v. niet NSWP-landen
- f. FLOGGER-F - export variant van de "D" }
- g. FLOGGER-G - "follow-on" van de "B"
- h. FLOGGER-H - verbeterde variant van de "F" (F-modified)
- i. FLOGGER-J - gemodificeerde "D" (D-modified)

24. BREWERS-D van BRZEG (4e TLL) uitgerust met SLAR. Onlangs werden vluchten van BREWERS-D, afkomstig van de Sowjet basis BRZEG in Polen waargenomen, die erop wijzen dat een aantal en mogelijk alle aldaar gestationeerde BREWERS-D met SLAR is uitgerust. Bekend was reeds dat BREWERS-D, behorende tot het verkenningsrgt. van WERNEUCHEN (16e TLL) over deze apparatuur beschikten.

Commentaar: De BREWER is reeds 18 jaar operationeel in gebruik. Een foto-verkennings versie werd voor het eerst in 1968 waargenomen, terwijl de met SLAR uitgeruste eenheden sinds 1976 vanaf WERNEUCHEN operatiën uitvoeren. Het uitrusten van de oude libow BREWER met geavanceerde verkenningsapparatuur houdt waarschijnlijk in dat dit type toestel nog enige jaren operationeel inzetbaar dient te blijven om routine-ICFs uit te voeren.

25. Afghanistan. N.a.v. het gestelde in ISAM 8/80 v.w.b. mogelijke toename van het aantal gevechts- en transporthelicopters in Afghanistan, kan gemeld worden dat de Sowjets momenteel waarschijnlijk 220 helikopters in Afghanistan hebben gestationeerd. (een toename van 45). De onderverdeling is ruwweg: 10% HOOK, 40% HIND en 50% HIP.

Commentaar:

Commentaar: Het veelzijdige karakter van helikopteroperaties in Afghanistan maakt het moeilijk om de specifieke taak van de nieuw aangekomen helikopters vast te stellen. Zeer waarschijnlijk zijn deze verspreid over een aantal van de 14 lokaties van waaraf helikopteroperaties plaats vinden en zullen ze de aldaar aanwezige eenheden aanvullen en versterken.

26. Nieuw typeaanduiding voor de FORGER. De NAVO heeft besloten, in overeenstemming met de aanduiding die de Sowjet-Unie zelf hanteert voor de FORGER, die typeaanduiding YAK-36 te wijzigen in YAK-38.

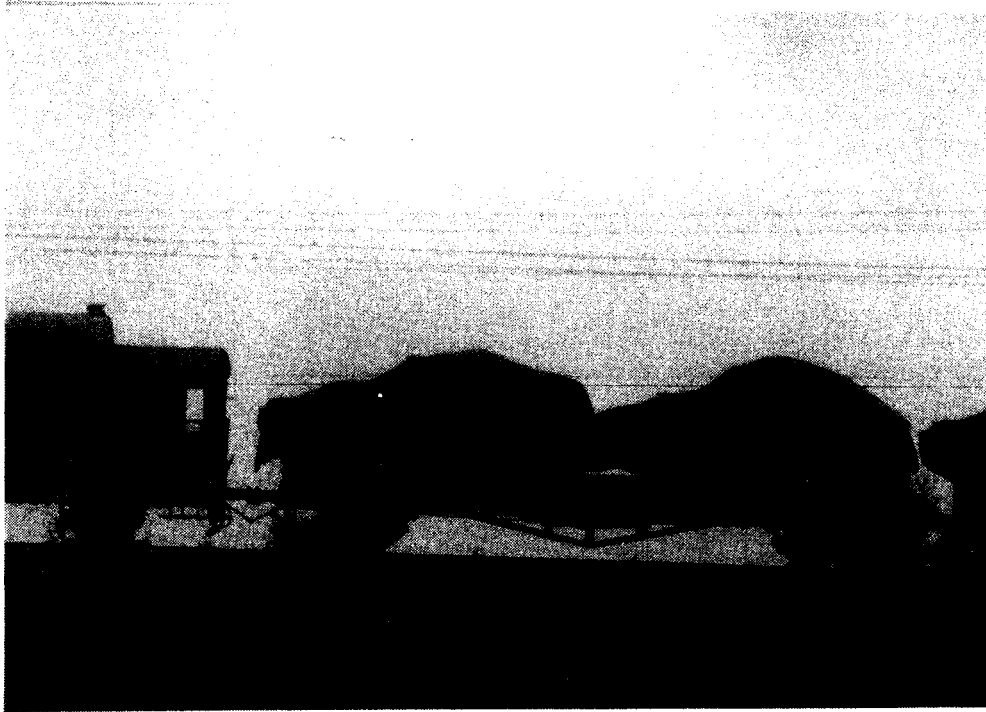
./.

27. Slagorde wijzigingen "Countries Bordering Ace". In Bijlage B van dit hoofdstuk is een overzicht opgenomen van de belangrijkste wijzigingen in de lsk-slagorde van de zgn. "Countries Bordering Ace", zoals die onlangs zijn vastgesteld op de op SHAPE gehouden AOBAC-II-conferentie.

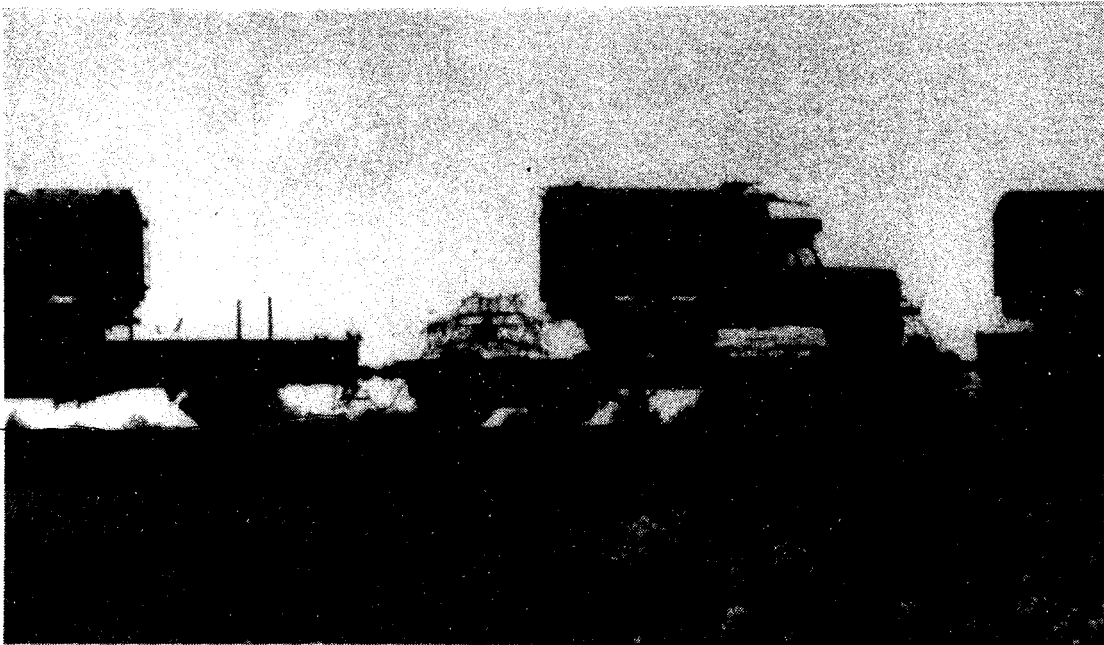
MILITAIR / ALGEMEEN

28. Nieuwe lokaties van Sowjet grondstrijdkrachten. Gedurende enige tijd bestond er onzekerheid omtrent de nieuwe lokaties van Sowjet eenheden die in het kader van de zgn. "BREZHNEV-reducties" uit de DDR waren teruggetrokken. Momenteel zijn er duidelijke aanwijzingen dat delen ervan, w.o. genie-eenheden, zich in Afghanistan bevinden, terwijl er anderzijds ook eenheden (o.a. van 6 GDE TKdiv.) in MD - Wit Rusland zijn gestationeerd. De verplaatsing vanuit de DDR geschiedde veelal per trein, waarvan de 2 onderstaande foto's getuigen.

Foto

Treintransport SA-9

Treintransport FLAT FACE RADAR

29. MR/IRBM proeflanceringen. Op 2 september werd vanaf de KAPUSTIN YAR testsite een SS-4 MRBM gelanceerd naar een 1800 km verder gelegen gebied. Een dag later werd vanaf dezelfde site een SS-5 IRBM gelanceerd. Het traject van deze laatste lancering was bijna verticaal en de inslag vond zo'n 14 minuten later plaats nabij de testsite; de vlucht diende waarschijnlijk een wetenschappelijk doel. Tenslotte werd op 5 september een SS-20 IRBM gelanceerd die 1950 km verder in de buurt van SARY SHAGAN neerkwam.

Commentaar. V.w.b. de SS-4 en SS-5 was dit resp. de 24e en de 3e lancering dit jaar en bovendien de eerste vertikale lancering van de SS-5. Opmerkelijk is dat nog steeds proeflanceringen met de verouderde SS-4 en SS-5 MR/IRBM plaatsvinden daar -zeker aanvankelijk- gedacht werd dat deze uitgefaseerd zouden worden. In de ISAM 5/79 en 10/79 is over dit onderwerp gepubliceerd en de verwachting uitgesproken dat de MR/IRBM slagorde in het begin der 80-er jaren zou bestaan uit 200 à 300 SS-20's en dat de SS-4's en SS-5's geheel of voor een groot gedeelte zouden zijn vervangen. Naar het zich nu laat aanzien zal de uitfasering van de SS-4 en SS-5 -zo deze al geheel zal worden uitgevoerd- een langere periode in beslag nemen. De proeflancering van de SS-20 was de 16e van dit jaar en de 68e sinds in 1974 met het programma werd gestart.

ECONOMIE / POLITIEK

30. Afghanistan. De Sowjet-Unie heeft de Afghaanse regering laten weten dat ze een groot aantal economische ontwikkelingsprojecten om veiligheidsredenen voorlopig niet zal uitvoeren. M.n. zullen 6 vliegveldprojecten niet doorgaan. De werkzaamheden die nog wél doorgaan liggen voornamelijk op transportgebied t.b.v de bevoorradings vanuit de Sowjet-Unie.

Commentaar:

Commentaar: De opschorting bevestigt dat verzetseenheden het grootste deel van het Afghaanse platteland onder controle hebben en de Afghaanse regering weinig invloed kan uitoefenen.

NAGEKOMEN

LUCHTVERDEDIGING / NIEUWE WAPENSYSTEMEN

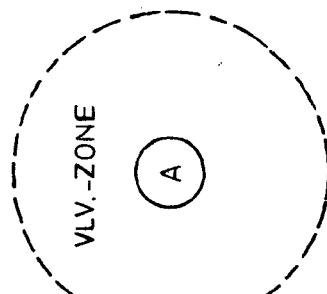
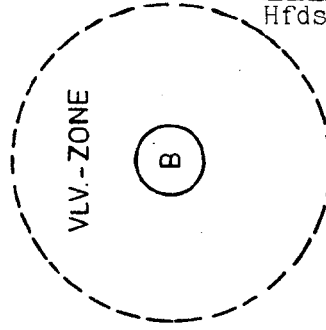
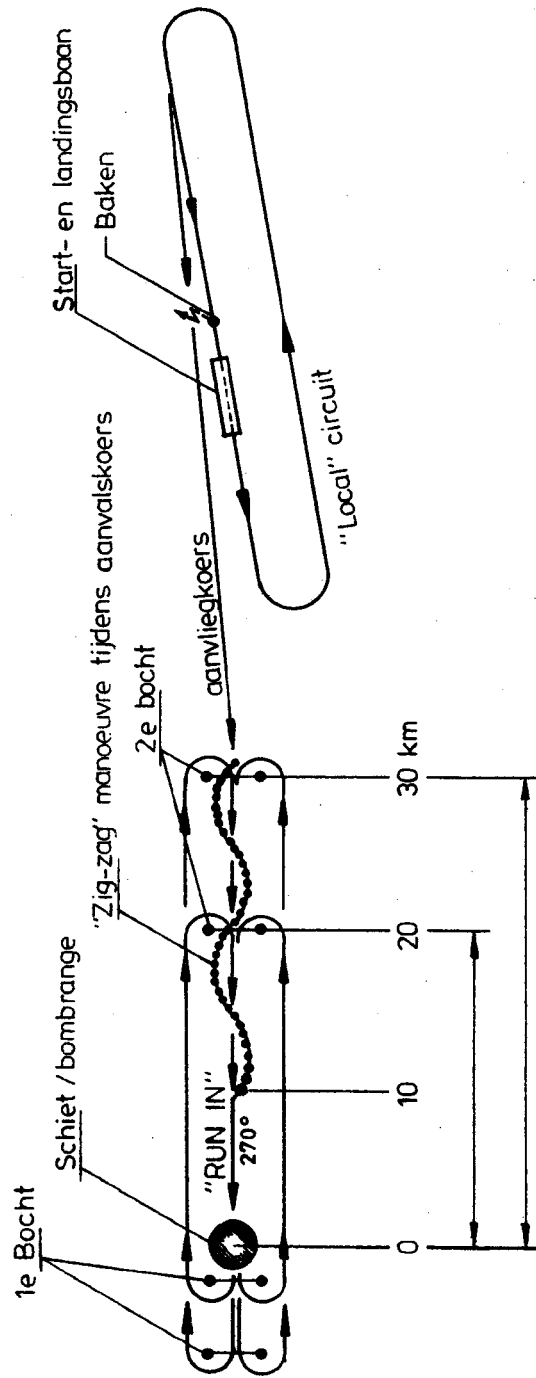
31. Introductie van de SA-X-10 (PVO SAM) in de USSR. Recent zijn op vier SA-1 (GUILD) sites Oost van Moskou SA-X-10 eenheden ter bataljonssterkte waargenomen. Op elke SA-1 site werden vastgesteld: zes SA-X-10 lanceerinrichtingen, één waarschuwings- en één vuurleidingsradar en één transportabele "toren", waarop de radars zijn gemonteerd. Diverse wagens met elektronische apparatuur en logistieke voertuigen werden eveneens op elke site gezien. De apparatuur en wapens bevonden zich nog niet in een werkelijk operationele opstelling.

Commentaar: De introductie in het oostelijk deel van de zgn. "Moskou-ring" valt te verklaren uit het feit dat dit gedeelte tot nu in het geheel geen "low-level"-verdediging kende en uitsluitend afhankelijk was van de voor dit doel niet geschikte SA-1 sites. De lvd- ring rond Moskou werd in 1950 geïnitieerd met de opstelling van het SA-1 systeem. In 1961 werd deze voltooid met een uiteindelijke opstelling van 56 sites in twee concentrische cirkels rond Moskou. Opstelling van extra SA-2 sites binnen de binnenste ring startte een aantal jaren later en bereikte einde 60-er jaren een sterkte van 16 opstellingen. Tussen 1962 en 1964 werden voor "low-level"-verdediging SA-3 sites opgesteld langs de westelijke helft van de buitenste ring. Vervolgens verschenen nog eens acht SA-5 (GAMMON)-complexen ver buiten de buitenste ring. Deze bieden een 360° bescherming op grote afstand en grote hoogte. De helft van de complexen kwam gereed in 1966, de overige tussen 1968 en 1974. Ter completering wordt nog vermeld dat

in het gebied

in het gebied rondom Moskou ook nog vier zgn. ABM-complexen met in totaal 64 GALOSH raketten zijn op zijn opgesteld. Sinds midden 70-er jaren werden op één na alle SA-2 sites ontmanteld. De initiëring van de SA-X-10 aan de oostzijde van Moskou zou kunnen wijzen op het feit dat de Sowjets een zgn. "low-level gap" hier niet langer verantwoord achtten.

SCHEMATISCHE WEERGAVE VLEGACTIVITEITEN FENCER-RGT.

BELANGRIJKSTE SLAGORDE WIJZIGINGEN VAN ENKELE "COUNTRIES BORDERING ACE"
GEDURENDE HET AFGELOPEN JAAR

1. Op basis van de onlangs op SHAPE gehouden slagorde conferentie ("Aircraft Order of Battle and Airfield Catalogue, Part II") volgt een overzicht van de belangrijkste slagorde wijzigingen van enkele zgn. "countries bordering ACE" sinds oktober 1979.
2. a. LIBIË. Het aantal FOXBATs is met 15 toestellen toegenomen tot 55. Interessant is, dat met 6 FOXBATs-B/D (gevlogen door Sowjet vliegers) het verkenningselement in Libië is geïntroduceerd. Het is nu wel zeker dat óók Libische vliegers de FOXBAT vliegen. Verder bevindt zich mogelijk op het vliegveld MARTUBA-NEW een PLO-opleidingssquadron, uitgerust met FISHBEDs/MONGOLs.
- b. IRAK. (tot vóór het uitbreken van de oorlog). Opvallend is dat in het afgelopen jaar veel verplaatsingen van squadrons hebben plaatsgevonden. Met de invoering van 6 CANDIDs is het totaal nu op 12 gekomen. Uit diverse betrouwbare bronnen werd vernomen dat de Irakese luchtmacht tot 25 sep. \pm 40 vliegtuigen (vnl. FISHBEDs) zou hebben verloren.
- c. IRAN. (tot vóór het uitbreken van de oorlog). Geen belangrijke slagorde wijzigingen werden waargenomen. Aangenomen wordt dat de "overall airframe serviceability" plm. 50 % is/was. Uit eerder bedoelde bronnen werd t.a.v. Iran vernomen dat tot 25 sep. de verliezen aan vliegtuigen 65-75 bedroegen (vnl. F-4/F-5).
- d. ISRAËL. Vermeldenswaard is dat Israël van de 75 bestelde F-16's er thans 8 heeft ontvangen. Verwacht wordt dat de totale levering tot eind 1982 zal duren.
- e. PDRY. Naar eerst nu blijkt zijn de reeds eerder geleverde HINDs van het type "D" i.p.v. "A". Met een recente levering van nog eens 6 HINDs-D is het bestand nu op 12 gekomen.
- f. SOMALIË. 10 Chinese F-6 (SHEN YANG) vliegtuigen zijn afgeleverd. In totaal zijn er 26 besteld.

g. EGYPTE

- g. EGYPTE. Het totaal aantal PHANTOMS is met 19 toegenomen tot 35.
- h. SYRIË. Het FLOGGER-E/F en FOXBAT-bestand is met resp. 34 en 13 toestellen gekomen op resp. 89 en 25.
- i. MAROKKO. 5 ALPHA JETs werden geïntroduceerd en een levering van F-5E's wordt verwacht.

3. Over het geheel genomen vonden geen opzienbarende veranderingen plaats m.u.v. de verkennings-FOXBATs in Libië. De Sowjet-Unie heeft hiermee haar verkenningscapaciteit boven de Middellandse Zee aanmerkelijk uitgebreid. V.w.b. Irak en Iran dient gewacht te worden op betrouwbare (gedetailleerde) informatie over verliezen aan vliegtuigen en vernietigde infrastructuur.

[REDACTED]

HOOFDSTUK II - POLEN / INTERNE EN EXTERNE DRUK OP DE PVAP

(vervolg op Hfdst. IV van ISAM 8/80)

1. Sinds de terugkeer van de arbeidsrust begin september bevindt Polen zich momenteel in de uitvoeringsfase van het akkoord van GDANSK. In dit stadium probeert de PVAP (Poolse CP) de situatie weer onder controle te krijgen door middel van een normaliseringsproces, dat erop gericht is enerzijds het vertrouwen van zowel de Sowjetbondgenoot als de eigen bevolking terug te winnen en anderzijds de oppositionele krachten met scherpe aantijgingen en vertragingstactieken zoveel mogelijk te dwarsbomen. De PVAP is zich er duidelijk van bewust dat het toestaan van onafhankelijke, autonome vakbonden (zoals overeengekomen in het akkoord van GDANSK), die zich als een nieuwe machtsfactor naast of zelfs tegenover "de voorhoedepartij van de werkende klasse" kunnen gaan opstellen, in volkomen tegenspraak is met het grondprincipe van de leidende rol van een communistische partij en op de wat langere duur onaanvaardbaar is voor MOSKOU.

2. De PVAP probeert het vertrouwen van de bevolking en de arbeiders te herwinnen met behulp van vervaagende zelfkritiek, een drastische zuivering binnen de PVAP van "corrupte" partijleden, interne hervorming van de officiële vakbonden (CRZZ) en voortdurende beloftes dat de akkoorden met de stakingscomité's volledig zullen worden nagekomen. In dit kader vallen ook de vervanging van partijleider [REDACTED], wiens beleid zo onmiskenbaar gefaald had, door Politbureaulid [REDACTED]*) tijdens het 6e CC-plenum op 5 september en verdere wijzigingen op regionaal partijniveau. Algemeen wordt de benoeming van [REDACTED] gezien als een compromis, zowel aanvaardbaar voor MOSKOU en de orthodoxe PVAP-vleugel als voor de hervormingsgezinden. [REDACTED] wordt ook wel beschouwd als een overgangsfiguur, die nu het puin mag ruimen om de weg vrij te maken voor Politbureaulid en partijsecretaris [REDACTED], die geldt als de eigenlijke sterke man met goede contacten in MOSKOU.

3. In theorie maken de autoriteiten het de nieuwe, onafhankelijke vakbonden mogelijk d.m.v. registratie bij het Gerechtshof in WARSCHAU rechtspersoonlijkheid te verkrijgen, waarvoor vereist is het overleggen van de namen

van het oprichtingscomité

*)Voorheen als CC-secretaris belast met interne veiligheid (leger, politie) en de betrekkingen met de kerk.

[REDACTED]

van het oprichtingscomité en het indienen van de statuten, die in overeenstemming moeten zijn met de grondwet en ander wettelijke bepalingen, wat onder meer neerkomt op de erkenning van de leidende rol van de PVAP en aanvaarding van de basisprincipes van het socialisme. In de praktijk blijken er echter voldoende mogelijkheden te zijn om deze ontwikkeling te vertragen en te frusteren. Zo werd de eerste de beste aanvraag tot registratie, ingediend door een vakbondscomité uit KATOWICE, door de rechter afgewezen op grond van bezwaren tegen de statuten, de regeling van het lidmaatschap en de financiering.

4. De inschrijving van de nieuwe, onafhankelijke vakorganisatie "Solidarnosc" een federatie van regionale stakingscomité's o.l.v. stakingsleider [REDACTED], die representatief zou zijn voor 3 miljoen arbeiders, verliep voorts alsnog zonder problemen. Wel maakte de rechter duidelijk dat de toelatingsprocedure minstens twee weken (zo niet langer) in beslag zou nemen *). Intussen gingen de autoriteiten verder met scherpe aanvallen op "anti-socialistische elementen", zoals het dissidente, sterk nationalistische "Verbond voor het onafhankelijke Polen" (KPN) o.l.v. [REDACTED] en het "Comité voor Sociale Zelfverdediging" (KOR-KSS) met als voornaamste woordvoerder [REDACTED]. Ook de officiële vakbonden lieten niets na om de verschillen tussen de officiële en de nieuwe vakorganisaties te kleineren. Zo gingen zij in navolging van de nieuwe vakbonden, zichzelf eveneens "onafhankelijk" en "zelfbeschikkend" noemen. Het partijdagblad van de PVAP, TRYBUNA LUDU, maakte tenslotte nog eens duidelijk dat "vakbondsvrijheid" wel betekent "dat alle vakbonden samenwerken" en dat er geen onderscheid gemaakt mag worden tussen "oude" en "nieuwe", "goede" en "kwade" vakbonden, waarmee het integratie-(inkapselings)streven van de PVAP expliciet werd toegegeven.

REACTIE NIEUWE VAKBONDEN

5. Dit soort dreigementen en verdragingsstactieken is de nieuwe, onafhankelijke vakbonden uiteraard niet ontgaan en "Solidarnosc" protesteerde dan ook in een verklaring tegen de aanvallen op [REDACTED] (niet tegen de beschuldigingen tegen de KPN!) en tegen de tegenwerking door partij- en regeringsfunctionarissen juist ook op regionaal en plaatselijk niveau. De onvrede over het beleid van de Poolse autoriteiten inzake de uitvoering van het akkoord van GDANSK (met name ook het niet doorvoeren van de overeengekomen loonsverhogingen) liep zo hoog op, dat "Solidarnosc" opriep tot een prikactie op 3 oktober van

één uur en een

*) De verkregen registratie kan overigens te allen tijde weer ingetrokken worden indien de activiteiten van de vakbond in strijd zijn met wettelijke bepalingen.
[REDACTED]

één uur en een nationale algemene werkstaking op 20 oktober, tenzij de autoriteiten alsnog overgaan tot uitbetaling van toegezegde loonsverhogingen en ophouden de onafhankelijke vakbonden dwars te zitten.

HOUDING SOWJET-UNIE

6. Ook van Sowjetzijde is gereageerd op de ontwikkelingen na het akkoord van GDANSK en de machtswisseling binnen de PVAP. Sowjetleider [REDACTED] maakte in zijn gelukstelegram aan de nieuwe partijleider [REDACTED] erg duidelijk wat hij van hem verwachtte door "de overtuiging uit te spreken, dat onder leiding van de PVAP het Poolse volk binnen korte tijd de moeilijkheden te boven zal komen". Hij kenschetste [REDACTED] als iemand, die "bekend staat als een moedig strijder voor de ideeën van het communisme, voor de versterking van de leidende rol van de PVAP, voor de consolidering van de positie van het socialisme in Polen" en tevens als "een persoonlijkheid, die stevig vasthoudt aan het principe van het proletarische internationalisme".

7. Intussen zijn de Sowjetmedia in toenemende mate gaan waarschuwen voor "anti-socialistische elementen", die in Polen actief zouden zijn en die gesteund zouden worden door "subversieve" en "contra-revolutionaire" krachten in het buitenland. Met zulke beladen termen lijkt MOSKOU reeds op voorhand een rechtvaardiging te willen geven voor een eventuele Sowjetingreep in de toekomst. In elk geval is het een stok achter de deur voor de Poolse partijleiding om toch vooral de te vergaande concessies binnen afzienbare termijn tot een aanvaardbaar minimum terug te draaien, voordat ze ook elders onheil kunnen aanrichten. In verschillende Oosteuropese landen heerst er gezien de reacties in de diverse partijbladen (Neues Deutschland, Rude Pravo) ongerustheid over de invloed en het uitstralingseffect, die de Poolse ontwikkelingen en vooral de erkenning van onafhankelijke, autonome vakbonden op de eigen bevolking kunnen hebben.

8. Na een veelzeggende bespreking in het CPSU-partijblad Prawda van het boek "LENIN en de vakbonden", waarin onafhankelijke vakbonden als in strijd met het socialisme afgeschilderd worden, publiceerde hetzelfde blad eind september een vernietigend commentaar op de gebeurtenissen in Polen. Praten over "Polens eigen weg naar het socialisme" is volgens het CPSU-blad "een verkapte aanval op het naoorlogse systeem in Polen". Op 27 september legde Prawda in een commentaar op naam van [REDACTED] - het collectieve pseudoniem van de CPSU-

leiding - voor het eerst

[REDACTED]

leiding - voor het eerst een rechtstreeks verband tussen de ontwikkeling in Polen en de [REDACTED] doctrine van "de beperkte soevereiniteit" door vast te stellen dat "de grenzen van Polen, die na de Tweede Wereldoorlog tot stand zijn gekomen, bewaakt worden door de verenigde macht van de lidstaten van het Pact van WARSCHAU. De authentieke soevereiniteit en onafhankelijkheid van de Poolse Volksrepubliek worden gegarandeerd door haar broederlijke eenheid met de andere socialistische landen". Aldus laat MOSKOU geen twijfel meer bestaan over de gezamenlijke verantwoordelijkheid van het "socialistische gemenebest" voor wat er op dit ogenblik in Polen gebeurt.

VERWACHTINGEN

9. Niet alleen extern wordt er sterke druk op de PVAP uitgeoefend (nl. van Sowjetzijde en van de kant van de oppositie), ook intern wordt de PVAP door tegenkrachten belaagd en bestaat er verdeeldheid over het te voeren beleid. Hoewel partijleider [REDACTED] zich voor het nakomen van het akkoord van GDANSK (en elders gesloten akkoorden) heeft uitgesproken, zijn er binnen de PVAP groepen, die o.a. d.m.v. intimidatie de uitvoering hiervan proberen te vertragen. Het op 26 september te houden CC-plenum werd zelfs zonder nadere mededeling voor onbepaalde tijd verschoven, volgens waarnemers omdat er binnen het CC geen overeenstemming te vinden zou zijn over de manier waarop de (politieke en economische) impasse moet worden opgelost. Partijleider [REDACTED] zou, aldus dezelfde bronnen, zich na het aflasten van het plenum naar MOSKOU hebben begeven voor nadere consultatie met de Sowjet-leiding.

10. De komende weken zal duidelijk moeten worden of het huidige PVAP-beleid, dat inhoudelijk neerkomt op ondermijning van het akkoord van GDANSK, onverminderd voortgezet zal worden. Dat lijkt dan uiteindelijk wel te moeten resulteren in een hernieuwde confrontatie met de oppositionele krachten, die opnieuw het risico van "socialistische broederhulp" zal inroepen.

NASCHRIFT

11. Poolse CC-Plenum bijeen. Binnen het Centraal Comité van de PVAP (Poolse CP) is in het weekeinde (4-5 okt.) van gedachten gewisseld over de wijze waarop de economische en politieke crisis moet worden aangepakt. Tijdens een CC-plenum, dat op 4 oktober was begonnen uitte Partijleider [REDACTED] scherpe kritiek op zijn voorganger [REDACTED], wiens "onachtzaamheid en arrogantie" de stakingsgolf zou hebben uitgelokt. [REDACTED] zei dat het "chaotisch beleid" van de Poolse regering

in de jaren zestig de

[REDACTED]

in de jaren zestig de woede van de arbeiders rechtvaardigde. [REDACTED] beloofde veranderingen, zoals het schrappen van enkele grote investeringsprojecten.

12. Na het uitspreken van zijn rede werd [REDACTED] er door een aantal partijleden van beschuldigd "te vaag" te zijn gebleven. Hij zou geen namen hebben genoemd van mensen die onder [REDACTED] schuldig waren bevonden aan grootscheepse corruptie. Zo stelde CC-secretaris en vice-premier [REDACTED] dat hij "het morele recht" had om te eisen dat "de namen genoemd worden van personen die verantwoordelijk zijn voor de fouten die in het verleden zijn gemaakt" en eiste hij het ontslag van een zestal CC-leden. Deze laatste eis had tot gevolg dat op 6 oktober het ontslag uit het CC bekend werd gemaakt van ex-premier [REDACTED], de voormalige CC-secretarissen [REDACTED] en [REDACTED], oud-vakbondsleider [REDACTED] en de ex-vice-premiers [REDACTED] en [REDACTED]. In een CC-resolutie worden als redenen voor het ontslag opgegeven het "naar beneden halen van de partij" en "fouten in de economische planning". In dezelfde resolutie werd benadrukt dat "in de zaak van oud-partijleider [REDACTED] later een beslissing zal worden genomen met het oog op zijn gezondheidstoestand". Het CC-plenum liet voorts blijken de afspraken over loonsverhoging en over toegang tot de media met de nieuwe onafhankelijke vakbonden te willen nakomen. Ten aanzien van de economie sprak het CC zich o.m. uit over vergroting van het basispakket levensmiddelen en verbruiksgoederen, beëindiging van kapitaalintensieve projecten en voor vernieuwingen in de landbouw.

[REDACTED]

[REDACTED]

HOOFDSTUK III - THE COUNTERINTELLIGENCE SITUATION IN THE NETHERLANDS.

Tijdens de jaarlijkse "Counterintelligence and Security Conference" die op 9 en 10 september 1980 bij SHAPE heeft plaatsgevonden, is door de Nederlandse delegatie een briefing gepresenteerd over de ontwikkelingen op CI-gebied in Nederland sinds 1975. De tekst van deze briefing die in samenwerking tussen de militaire inlichtingendiensten en de BVD tot stand kwam, wordt hieronder onverkort weergegeven.

INTRODUCTION.

1. This briefing will be confined to the counterintelligence situation on Netherlands territory. The Netherlands Army and Air Force units in the Federal Republic of Germany have been left out of consideration as the threat towards these units may be considered identical to that against the Federal Armed Forces.
2. The chapter on subversion will constitute the principle part of the briefing. Terrorism, espionage and sabotage will be dealt with in less detail. If possible, chapters will be followed by an assessment for the near future.

TERRORISM.

3. International terrorism. The Netherlands, like many countries in the world, have been faced with international terrorism since the time when aircraft hijacking and occupation of embassies were almost daily practice. So far, most acts of violence by foreign terrorists were not directed against the Netherlands itself but have rather been committed to obtain money or to force the release of colleagues imprisoned in other countries.
4. South Moluccans. A pure domestic affair are the actions by South Moluccans, inspired by a deeply rooted discontent with the ever

failing attempts

[REDACTED]

failing attempts to establish an independent South Moluccan republic within the Indonesian federation. The occupation of the Indonesian embassy in The Hague, the Indonesian consulate in Amsterdam, a school, the Provincial Government House in Assen and the hijacking of 2 trains in succession have been the main actions by South Moluccans in the 1975 - 1978 period. In a few cases the execution of terrorist plans could be timely prevented.

5. Since 1978 there have been no further activities by South Moluccans. This has partly been effected by the efficient way in which the Netherlands authorities had interfered in the actions, the swift trial of the terrorists and the severe punishments, and by the broad discussion on the South Moluccan problem in parliament.

6. In recent years the South Moluccan ideal has gradually crumbled as a result of the extinction and the fading authority of the older generation. However, a new radical group of young South Moluccans is now trying to breathe new life into the South Moluccan aspirations through a socialistic approach. There are indications that this group has contacts with the Soviet Union.

7. These developments do not exclude new terrorist actions in the near future, but there are no reasons to believe that these would be targetted at the Netherlands armed forces or NATO.

8. Red Resistance Front. In the recent past, foreign terrorist organisations like the Red Army Faction and the IRA have been active in the Netherlands. A Dutch organisation called Red Resistance Front (RVF) sympathises with the RAF and El Fatah. It was founded in 1977 and consists of a rather small hard core, fighting imperialism and fascism by different means, including hard action.

9. In 1979, the RVF carried out 6 actions without success. After the police had arrested approximately 20 RVF members, of which several hard core members, the organisation was greatly dismantled. Two recent arrests, one of which was made after an unintentional bomb explosion in Amsterdam, have disabled the RVF to such a degree

that further

[REDACTED]

that further terrorist actions may virtually be excluded in the near future.

10. Palestinians. Finally there are indications that a Palestinian organisation is being set up in the Netherlands by an individual whose identity is known to the authorities. At this stage there is no information available on the probable objectives of such an organisation.

11. Defence against terrorism in the Netherlands is a responsibility of the Minister of Justice. For the exchange of information on terrorism, consultation boards have been established in which police authorities and the intelligence services are represented.

ESPIONAGE.

12. Threat. The major threats from espionage to the Netherlands are the Soviet intelligence services KGB and GRU, and the intelligence services of the GDR, Czechoslovakia and Poland. Their main targets are Science and Technology and their applicability for military purposes, NATO headquarters and installations on Netherlands territory, and the Netherlands armed forces. In addition, these services are active in exerting political influence. Good possibilities for espionage are being offered by exchange students at technical universities and research institutes.

13. GRU. Between 1975 and 1978, four Soviet intelligence officers were expelled from the Netherlands after it had been established that they had been collecting military information, particularly on advanced electronics and aircraft fuels. They were employed at the Soviet trade mission and the Intourist Bureau and were identified as GRU-members. They had done their work in a very professional way. Had their activities not been uncovered in time, they would have constituted a considerable threat to the security of the Netherlands and its allies.

14. The expulsion

[REDACTED]

14. The expulsion of these intelligence officers appeared to have dealt a severe blow to the GRU staff in the Netherlands. Only now, the establishment has recovered its original strength.

15. MfS. In 1977, the GDR couple [REDACTED] - [REDACTED] was arrested in the Netherlands on suspicion of espionage. They had been using the Netherlands as a base of operations for their intelligence activities in the FRG. In 1979, the GDR couple [REDACTED] was arrested, the man in the FRG and the woman in the Netherlands. The couple had been living in Vlaardingen from where they had executed their intelligence missions in the FRG. Both couples had been working for the GDR intelligence service MfS and had clearly applied the method of taking up residence in a neighbouring country of the actual target country.

16. Unlike the other Communist countries, the diplomatic missions (embassy and consulates) of the GDR in the Netherlands have so far not been involved in the actual intelligence work. This is being done by East-German intelligence officers visiting, or taking up their residence in the Netherlands. The above cases serve as an example of this working method.

17. In August 1979, custom-house officers arrested a man in a military restricted area in the vicinity of Venlo, who was taking pictures of a rifle range. Upon his arrest he pulled the film out of his camera. He identified himself as [REDACTED] showing a provisional identity card issued in West-Berlin.

18. A check made by the West German authorities revealed that the real [REDACTED] was on vacation in Spain. Confronted with that information, the suspect admitted that his name was not [REDACTED] but [REDACTED] teacher mathematics from Olberhau in the GDR. After investigation he was expelled as an undesirable alien to East Berlin.

19. Although this incident indicates that the GDR intelligence service is interested in military installations in the Netherlands,

it is not quite

[REDACTED]

it is not quite clear why this particular object was so important. The mission was concise, of short duration and ill-prepared. As the incident took place in the period after the expulsion of the four GRU-officers in 1978, it could have been an attempt to fill the gap in Soviet intelligence operations caused by that expulsion.

20. East-European trucks. During the period from 1976 to 1979, the Netherlands intelligence services paid a great deal of attention to the phenomenon of East-European trucks. The movements of these trucks could not always be associated with their cargo and destination, while especially the conduct of the co-drivers attracted attention.

21. Assumptions that these co-drivers would be intelligence officers or tank unit commanders engaged in reconnaissance of possible war targets, and that the trucks would have been equipped with radio transmitters or direction finders have not been confirmed. These conclusions link up with those expressed in the briefing by MOD Bonn at the last AFCENT CI and Security Conference.

22. Soviet maritime intelligence activities. It is a well-known fact that the considerable expansion of the Soviet merchant and naval fleets in the recent past has been accompanied by a commensurate increase of the Soviet maritime intelligence activities. To the Netherlands the Soviet merchant fleet is of particular interest.

23. Since 1953, the Soviet Union has a permanent representative of Moroflot in the Netherlands, who acts as a general agent for Soviet shipping. From 1969, the Soviets have been making persistent attempts to establish Netherlands-Soviet Joint Ventures in order to expand their influence. To that end, some 10 Netherlands industries have been approached by the Soviets but the negotiations came to nothing, mainly because of the restrictive policy of the Netherlands government regarding the admission of Soviet citizens to our country. That policy is based on the following conditions:

a. The establishment of a Joint Venture should serve the economic interests of the Netherlands to a large extent;

b. Duties for which

[REDACTED]

- b. Duties for which Eastbloc officials are required, must be of such a specific nature that they cannot possibly be performed by Netherlands personnel;
- c. There should be a prospect of reciprocity as to the establishment of a Netherlands counterpart in the Eastern bloc.

24. Then in 1972, the Soviets decided to set up independent branches of the Belgian-Russian Joint Venture "Transworld Marine Agency Company" in the harbours of Rotterdam, Amsterdam, Delfzijl, Terneuzen and Vlissingen. Attempts to employ Russian directors and personnel at these branches were barred by the Netherlands admission policy. A request made by the Soviets in connection with this matter, for the establishment of a consulate in Rotterdam was turned down by the Netherlands government for the following reasons:

- a. In spite of the large number of Soviet seamen in the harbour of Rotterdam (400 - 600 per day), the consular work would be minimal;
- b. The Soviets already had been granted an augmentation of their embassy staff in The Hague in connection with the increasing number of Soviet ships attending Netherlands ports.

25. It has been established that both seagoing vessels and river vessels of the Warsaw Pact countries sometimes manage to select a favourable mooring in the vicinity of interesting objects from an intelligence point of view, such as naval ships under repair in shipyards. However, attempts by Warsaw Pact vessels to select a mooring in the line of sight of beam transmitters have so far not been ascertained.

26. Since mid-1980, travel activities by the Soviet military attache and his assistant have been rather intensive. They have been visiting all seaports in the Netherlands and collecting information on these ports from open sources.

SABOTAGE.

[REDACTED]

SABOTAGE.

27. In this field it has been very quiet in the Netherlands. Several cases of malicious damage to military equipment have occurred in the past few years but any association with Warsaw Pact controlled sabotage has so far not been ascertained. However, it is generally assumed that the Warsaw Pact intelligence services are making plans and preparations for sabotage operations in the Netherlands in view of the fact that there are many potential targets which are of vital importance for the conduct and support of military operations.

SUBVERSION.

28. Background. Throughout the history of the Netherlands, freedom of speech has always been an inviolable right. The tolerant attitude with regard to minority groups and towards ideas and behaviour diverging from the average, stems from this right and has become a typical Dutch quality. In discussing and judging subversion in the Netherlands this should constantly be kept in mind. Our society is open and continuously in motion, and it would be unrealistic to denominate all changes in our society as subversion. Therefore I will confine myself to those facts and developments which more or less affect the Netherlands armed forces and the NATO membership.

29. CPN. First the activities of the Communist Party of the Netherlands (CPN) in which guidance by Moscow has been established. In 1975, after a period of approximately 10 years of "national autonomous policy", the CPN decided to change its course and develop a new strategy. The old leader [REDACTED] was dethroned and the relations with the CPSU were firmly re-established, and since a few years the CPN may be regarded a loyal supporter of Moscow again.

30. The party attempts to achieve its new aims through cover organisations under its control, action committees and mass demonstrations, and by infiltrating existing social organisations and communities of interest. Examples of these tactics are the successful anti-

neutron bomb

[REDACTED]

neutron bomb campaign which - at the instance of Moscow - was followed by an international demonstration in Amsterdam on 18 and 19 March 1978, the harbour strike in Rotterdam in August and September 1979, the agitation against the government policy, and the campaign against NATO armament which evidently supported the so-called "peace policy" of the Soviet Union.

31. For the organisation of the harbour strike, the CPN sought the co-operation of the more radical Socialist Party (SP) and other marxist-leninist groups, which is rather unusual in view of the traditional differences of opinion between both parties. However, the CPN chose for co-operation to prevent the SP from stealing the show.

32. Harbour strikes are significant for the Netherlands armed forces and the Central Region of NATO because of the function of the harbours in times of tension and war.

33. Under the so-called "peace policy" the CPN, supported by other groups, conducted a campaign against the stationing of cruise missiles on Netherlands territory. The outcome of parliamentary discussions on this subject, which forced the government to postpone a final decision to 1981, was immediately exploited by the CPN as a successful result of its campaign. Some party members who visited Moscow shortly afterwards, have been publicly decorated by the CPSU for this great achievement.

34. The CPN has expectedly extended this strategy to other areas of interest. This appears from its changed attitude towards the use of nuclear energy.

35. Other groups which unfold anti-militarist activities, are the League of Conscripts (BVD), the International League of Communists (IKB), the Union of Conscientious Objectors (VD), the anti-militarist working group Onkruid and the General Dutch Youth Movement (ANJV).

36. The League of Conscripts (BVD) is a revolutionary soldiers movement which endeavours to render the armed forces unfit as an instrument

for maintaining

[REDACTED]

for maintaining the capitalist system. This should be achieved by fostering anti-capitalist feelings among the enlisted men, and by infiltrating the Union of Conscripts (VVDM), the official trade-union of the armed forces, thus undermining the armed forces on the inside.

37. The activities of the BVD culminated in the organisation of the anti-NATO congress in Amsterdam in 1974, but soon afterwards it lost much in significance because many of its members joined other organisations with more practical aims like the feminist movement and the International League Of Communists (IKB), a trozkist movement striving for socialism by the permanent revolution of the proletariat.

38. The International League of Communists (IKB) contributed to a revival of the BVD by stimulating its conscripted members to join the BVD and also the Union of Conscripts (VVDM). The result of this action became evident at the second European Conference of Conscript Organisations (ECCO-II): of the 7-man delegation of the BVD, four - including the spokesman - were members of the IKB.

39. BVD and IKB unfold joint activities in publishing a newspaper for soldiers, organising pamphlet actions and demonstrations, and holding informative meetings for future conscripts.

40. The Union of Conscientious Objectors (VD). Conscientious objectors who have been admitted as such by law, are subject to an alternate (non-military) compulsory service of approximately 2 years, which equals the primary training and retraining in length of time. The VD advocates improvement of this alternate service and curtailment of its duration to approximately 16 months (equal to the primary training).

41. Activism in the VD has increased considerably in the past few years. In 1979 a strike day and a national day of action were organised. From the VD also originated the working group Onkruit in 1974 which has become extremely active since a few years.

42. The working group Onkruit primarily propagates the so-called total

conscientious objection

[REDACTED]

conscientious objection, that is including the alternate compulsory service. Its members consider themselves political prisoners. This working group which clearly displays anarchist features, has joined the International Collective Resistance and renders support to total conscientious objectors fled from other countries, France in particular.

43. Unlike the BVD - which is on principle active inside the armed forces - Onkruit intentionally works from the outside, because in that way it can show itself as part of a wide resistance against the entire structure of society. By this and by the diversity of its actions it can depend on the support of both other anti-militarist movements and action groups in the field of nuclear energy, emancipation, culture, housing etc.

44. The actions by Onkruit are of a distinct provocative nature. They intend to provoke hard counteraction by the police in the presence of the invited press, thereby exposing militarism in society.

45. The General Dutch Youth Movement (ANJV). The last organisation to be mentioned in this context is the General Dutch Youth Movement (ANJV), a subdivision of the CPN. Like the IKB and BVD, the ANJV has selected the VVDM as a field of activity. Several ANJV-members sit on the VVDM board, thus having the opportunity to propagate the CPN policy in the armed forces. However, they take care not to get involved in actions against the armed forces as such, because the ANJV cannot afford to be blamed for undermining the military organisation.

46. ECCO. Finally I should like to make some remarks on the European Conference of Conscript Organisations (ECCO). For a comprehensive report by MODNL on ECCO-II I may refer to the SHAPE CI-Supintrep of 1979. Up to now, the VVDM (which has been infiltrated by several anti-militarist groups as we have seen before) has played an important role in ECCO. However, it is not the policy of the VVDM to strive for a coordinated European organisation at short notice. Moreover, the financial capacity of the other participants is so small that they still have not paid their share in the costs of ECCO-II. So in fact the

VVDM has paid

[REDACTED]

VVDM has paid the expenses for that conference.

47. Therefore, the Union has made it clear that it will not participate in ECCO-III which is scheduled to take place in Belgium next fall, unless a solid financial arrangement has been made beforehand. Whatever the outcome may be, it can be stated that the activities and developments with regard to ECCO deserve our unabated attention.